

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Εισηγήτρια : Ηλιοπούλου Βάλια

Ημερομηνία : 20/01/2020

Κείμενο :

«Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΜΕ»

Στις σημερινές συνθήκες, οικονομικές και κοινωνικές κυρίως, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η ελευθερία του τύπου, χωρίς την υποδομή σοβαρής επιχειρηματικής οργάνωσης. Η υπόθεση του τύπου, και ιδιαίτερα του ηλεκτρονικού, είναι μια πολύπλοκη υπόθεση που κοστίζει ακριβά, που απαιτεί κεφάλαια σημαντικά και, σε τελική ανάλυση, προϋποθέτει επιχειρηματική οργάνωση. Εκτός από τους γραφιάδες, ο τύπος απαιτεί, τις τελευταίες δεκαετίες, και τον επιχειρηματία που επενδύει με μεγάλες καμπύλες κινδύνου. Τα ΜΜΕ, ωστόσο, δεν μπορεί να λειτουργούν **μονοδιάστατα**, ως πολιτιστικές βιομηχανίες που **αποσκοπούν** στη μεγιστοποίηση του κέρδους, στην παραπληροφόρηση και τον αποπροσανατολισμό των πολιτών, αλλά οφείλουν να σέβονται τους θεσπισμένους κανόνες της δημοκρατίας, υπηρετώντας το κοινωνικό σύνολο.

Δεν μπορεί να μετέρχονται τρόπους που **συντείνουν** στην ιδεολογική χειραγώγηση των πολιτών, στη μετατροπή τους σε παθητικούς καταναλωτές υποβαθμισμένων πολιτιστικών προϊόντων ή στον εθισμό τους στην αντίληψη της πολιτικής ως μιας πραγματικότητας ξένης προς τους πολίτες, που απλώς διαχειρίζεται κυνικά τα ζητήματα της πολιτείας και, γι' αυτό, πρέπει να απαξιώνεται [...]

[...] Αν η εμπορευματοποίηση της ενημέρωσης είναι ένας βασικός κίνδυνος για το μέλλον της δημοκρατίας, ο άλλος είναι ο συγκεντρωτισμός και η αλληλεξάρτηση των βιομηχανιών του γραπτού και του ηλεκτρονικού τύπου, τόσο σε εθνικό, όσο και σε πλανητικό επίπεδο, και η δημιουργία εκδοτικών συγκροτημάτων που νέμονται, στο σύνολό της, την αγορά του εντύπου ή της ηλεκτρονικής εικόνας, ελέγχοντας το είδος, τη ροή, το περιεχόμενο και την ποιότητα της ενημέρωσης και της μαζικής επικοινωνίας.

Η βασική εγγύηση της δημοκρατίας είναι ο ενημερωμένος πολίτης. Όλα τα άλλα, η δημοκρατία, οι εκλογές, τα ανθρώπινα δικαιώματα, παύουν να έχουν οποιαδήποτε αξία, εάν ο πολίτης δεν είναι ενημερωμένος.[...]

Είναι πια συνηθισμένο το φαινόμενο επιχειρηματιών-κερδοσκόπων που χρησιμοποιούν ΜΜΕ, που ελέγχουν αμέσως ή εμμέσως και τα οποία είναι ελλειμματικά ως επιχειρήσεις, για να συναλλάσσονται, ακόμα και να εκβιάζουν την πολιτική, κομματική ή διοικητική γραφειοκρατία, άλλους επιχειρηματίες ή και απλούς πολίτες αδύναμους ν' αντισταθούν. Υπάρχουν πολλά πρόσφατα παραδείγματα και διαπιστώσεις που το **επιβεβαιώνουν** [...] Πιστεύω ότι είναι κοινή παραδοχή πως τα σημερινά ΜΜΕ παίζουν ρόλο στην πλήρη αποϊδεολογικοποίηση της ανθρώπινης κοινότητας. Δεν λένε, κατά κανόνα, ψέματα. Απλώς κατασκευάζουν αυτή την εικονική πραγματικότητα.

Το τοπίο στα ΜΜΕ μπορεί να μοιάζει **ζοφερό**, θεωρώ όμως ιδιαίτερα θετικό το γεγονός πως οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι ανησυχούν και προτείνουν λύσεις, όπως η μείωση

του χρόνου και η απαγόρευση των μετρήσεων τηλεθέασης των δελτίων ειδήσεων, πολλά από τα οποία τείνουν να είναι οπτικοποίηση των σκανδαλοθηρικών εφημερίδων, εμπορευματοποίηση των πληροφοριών, αναπαραγωγή πόνου και τρόμου, της πιο μίζερης εικόνας της ελληνικής κοινωνίας και, μάλιστα, ως κυρίαρχης, αν όχι αποκλειστικής. Αρκεί η αναζήτηση αυτή να καταλήξει σε τολμηρές αποφάσεις, θέτοντας τέλος στον κατήφορο.

Νομίζω ότι ήρθε η ώρα, οι δημοσιογράφοι να πάρουν τις τύχες του λειτουργημάτων τους στα χέρια τους. Οι πρόσφατες κινητοποιήσεις του κλάδου έδειξαν ότι υπάρχει στους κόλπους τους έντονος προβληματισμός. Ας προχωρήσουν με τόλμη και αποφασιστικότητα για τη θέσπιση και τήρηση ενός νέου, πιο ολοκληρωμένου και σύγχρονου, κώδικα δεοντολογίας. Θέσπιση και τήρηση από τους ίδιους τους δημοσιογράφους, χωρίς κρατική ή εργοδοτική παρέμβαση.

(Κείμενο, ελαφρώς διασκευασμένο από τον ημερήσιο Τύπο, («Ελευθεροτυπία») του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ)

ΘΕΜΑΤΑ

A1) Να πυκνώσετε το περιεχόμενο των τριών τελευταίων παραγράφων του κειμένου (60 – 70 λέξεις)

Μονάδες 15

A2) Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με αναφορά στα αντίστοιχα χωρία του κειμένου, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση:

- α. Η ελευθερία του τύπου στη σύγχρονη εποχή δεν σχετίζεται με επιχειρηματικές επενδύσεις.
- β. Η ενημέρωση των πολιτών εγγυάται τη δημοκρατία.
- γ. Σήμερα είναι συχνό το φαινόμενο να χρησιμοποιούνται τα Μ.Μ.Ε. για τον εκβιασμό του κρατικού μηχανισμού.
- δ. Οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι αδιαφορούν για την κατάσταση στα Μ.Μ.Ε.
- ε. Η ολοκλήρωση και ο εκσυγχρονισμός του κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας κρίνονται απαραίτητα.

Μονάδες 15

B1.α) «Το τοπίο στα ΜΜΕ...στον κατήφορο». Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της παραπάνω παραγράφου (7^η παράγραφος).

Μονάδες 5

B1.β) Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις; ωστόσο (2^η παράγραφος), γι' αυτό (3^η παράγραφος), εάν (5^η παράγραφος), όμως (7^η παράγραφος), μάλιστα (7^η παράγραφος)

Μονάδες 5

B2.α) « Απλώς (τα Μ.Μ.Ε.) κατασκευάζουν αυτή την εικονική πραγματικότητα ». Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης και να την μετατρέψετε στην αντίθετή της. Ποια υφολογική διαφορά παρατηρείτε;

Μονάδες 5

B2.β) Να βρείτε δύο χωρία στα οποία ο αρθρογράφος χρησιμοποιεί το α' ενικό πρόσωπο. Τι επιδιώκει με την συγκεκριμένη επιλογή;

Μονάδες 5

B3.α) Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω λέξεις του κειμένου με άλλες νοηματικά ισοδύναμες : μονοδιάστατα, αποσκοπούν, συντείνουν, επιβεβαιώνουν, ζοφερό.

Μονάδες 5

B3.β) Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου : κοινωνικό, χειραγώγηση, απαξιώνεται, εθνικό, ελλειμματικό.

Μονάδες 5

Γ.Ο άνθρωπος της σύγχρονης εποχής δέχεται καθημερινά έναν καταιγισμό πληροφοριών. Σ' ένα άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα, να αναφερθείτε στις αρνητικές συνέπειες που προκύπτουν από την παραπληροφόρηση για τον άνθρωπο και την κοινωνία του (300 - 350 λέξεις).

Μονάδες 40

ΑΚΑΔΗΜΙΚΟΣ